

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

**NİSAN 2010
SAYI-28**

İNGİLTERE

Ofcom 2011-2015 Yılları İçin Yeni Mobil Sonlandırma Ücretlerini Kamuoyu Görüşü Almak Üzere Yayımladı

Ofcom, 1 Nisan 2011 ile 31 Mart 2015 yılları arasındaki dört yıllık dönemi kapsayacak şekilde mobil ses sonlandırma ücretlerine ilişkin çalışmasını kamuoyu görüşlerini almak üzere yayımlamıştır. Ofcom, Avrupa Komisyonunun konu ile ilgili tavsiye kararlarına uyumlu olacak şekilde mevcut LRIC¹+ yönteminden LRIC yöntemine geçmiştir. Yapılan çalışmada mobil sonlandırma ücretlerinin 2015 yılında dört mobil operatör için simetrik 0,5p (0.58 avrosent) olması önerilmektedir. Ofcom'un önerdiği ücretlerin gerçekleşmesi durumunda tüketiciler daha ucuz görüşme yapma fırsatından yararlanabilecek ve pazarda rekabet artacaktır.

Önerilen mobil sonlandırma ücretleri aşağıdaki şekildedir:

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
O2, Orange/T-Mobile ve Vodafone için	4,3	2,5	1,5	0,9	0,5
3UK için	4,6	2,5	1,5	0,9	0,5

Önerilen değişikliklerin iki temel etkisinin olması beklenmektedir:

- Mobil operatörler arasındaki sonlandırma ücreti ödemeleri düşecek, bu da mobil sektörde bir denge sağlayacaktır.
- Sabit operatörlerin mobil operatörlere ödedikleri sonlandırma ücretleri düşecek ve bu düşüş rekabet ile birlikte tüketici fiyatlarına yansıtacaktır.

Ofcom'un en son 2007 yılında mobil sonlandırma ücretlerini belirlemesinden bu yana İngiltere mobil pazarında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Bugün pazarda mobil şebeke operatörlerinin yanı sıra çok sayıda sanal mobil şebeke operatörleri ve VoIP hizmet sağlayıcıları dahil olmak üzere pek çok küçük işletmeci mobil hizmetleri sunmaktadır. Bu çeşitlilik tüketiciler için pek çok alternatif oluşturmaktadır. Bununla birlikte tüketicilerin mobil cihazları kullanım alışkanlıkları da değişime uğramaktadır. Tüketiciler telefon görüşmeleri yapmanın yanı sıra telefonu SMS ya da elektronik posta göndermek, internete bağlanmak için de telefon kullanmaktadır. Ofcom tarafından yapılan araştırmalar mobil şebekeler üzerinden geçen veri trafiğinin son bir yıl içerisinde %20 oranında arttığını göstermektedir.

23 Haziran 2010 tarihine kadar kamuoyu görüşlerinin alınmasına devam edilecek dokümana aşağıdaki linkten erişilebilmektedir:

<http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/wmctr/>

Toptan Sabit Genişbant Pazarının Gözden Geçirilmesi

İngiltere düzenleyici Kurumu Ofcom Mart 2010'da toptan yerel erişim pazarı (Pazar 4/2007 – ikinci tur) ve toptan genişbant erişim pazarı (Pazar 5/2007 – üçüncü tur) ile ilgili analizlerini Avrupa Komisyonu'na sunmuştur. Paralel olarak bir de ulusal kamuoyu yoklaması başlatan Ofcom 1 Haziran 2010 tarihine kadar görüş almaya devam edecektir.

Broadband.co.uk Ofcom tarafında akredite edilmiştir

"Broadband.co.uk" adlı internet sitesi fiyat karşılaştırma fonksiyonu ile Ofcom tarafından akredite edilmiştir. Ofcom fiyat karşılaştırma akreditasyon logosunun verildiği site

---

¹ Long Run Incremental Cost – Uzun Dönem Artan Maliyet

bağımsız denetçiler tarafından sıkı bir denetime tabi tutulmaktadır. Denetim esnasında tüketicilerin güncel, şeffaf, kapsamlı ve doğru bilgiye erişimleri kontrol edilmektedir.

Ofcom tarafından yapılan bir araştırma, internet kullanıcılarının %65'inin kullanım bilgisine dayalı hesaplamalarla kendilerine uygun internet hizmetini seçebileceğini ve %66'sının akredite bir fiyat karşılaştırma sitesine güvenebileceğini ortaya çıkarmaktadır. 2004 yılından bu yana internet üzerinden fiyat karşılaştırma hizmeti sunan "Broadband.co.uk", bu yılın başlarında Ofcom'a akreditasyon için başvuruda bulunmuştur. Doğru ve kapsamlı fiyat karşılaştırma hizmetinin yanı sıra "Broadband.co.uk" kullanıcılara posta koduna göre genişbant hizmet alternatiflerini sunmaktadır. Belirli hizmetlerin belirli bölgelerde sunumu söz konusu olduğundan bu hizmet kullanıcılar için oldukça faydalı olmaktadır.

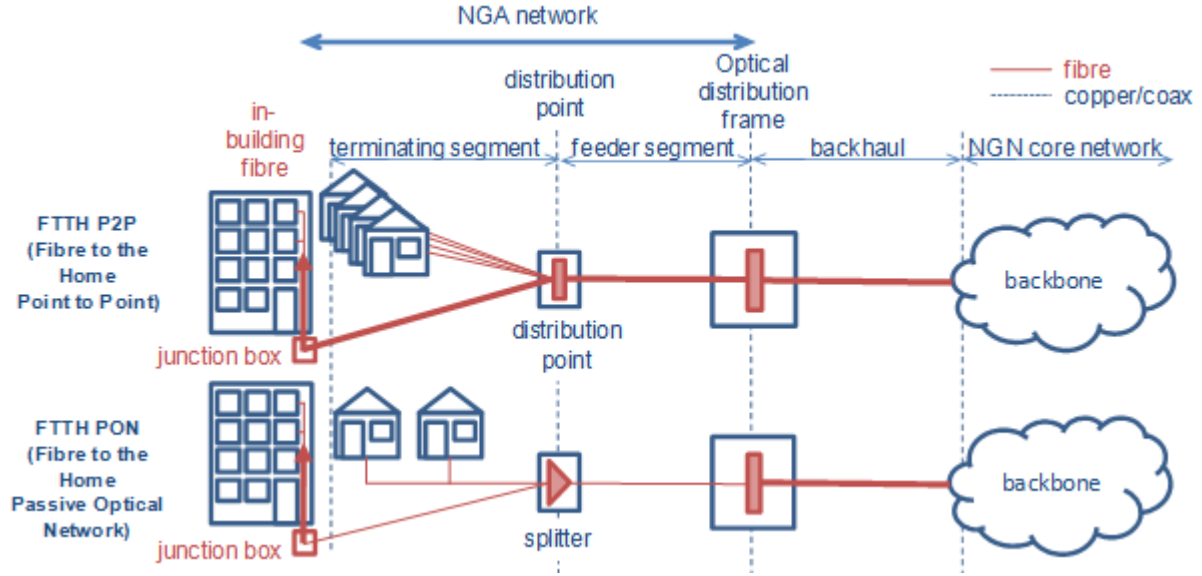
Kanallara Erişim İçin Fiyatlandırma Yöntemi

Fransa Düzenleyici Kurumu ARCEP, kanallara erişim için fiyatlandırma yöntemi konusunda 20 Mayıs 2010'a kadar kamuoyu görüşlerini almaya başlatmıştır. ARCEP'in önerisi şu hususları kapsamaktadır:

- Bu zamana kadar YAPA için uygulanan maliyet muhasebesi sistemine bağlı kalmak, örneğin mevcut maliyetler üzerinden uzun dönem ortalama artan maliyet (LRIC) yöntemini kullanmak,
- Kanallara erişim ücretlerini yerel erişim şebekesindeki başlangıç ve sonlandırma bölümleri için farklılaştırmak.

Temmuz 2008'deki toptan sabit şebeke altyapısı erişim piyasasında (Pazar 4/2007) yapılan analiz sonucunda ARCEP Fransa Telekom (FT)'a kanallara erişim sağlamada maliyet bazlı ücretlendirme yükümlülüğü getirmiştir.

Aşağıdaki şekilde FTTH erişim şebekesi görülmektedir.

Şekil 1 – FTTH erişim şebekesi

a) Maliyet muhasebesi sistemi

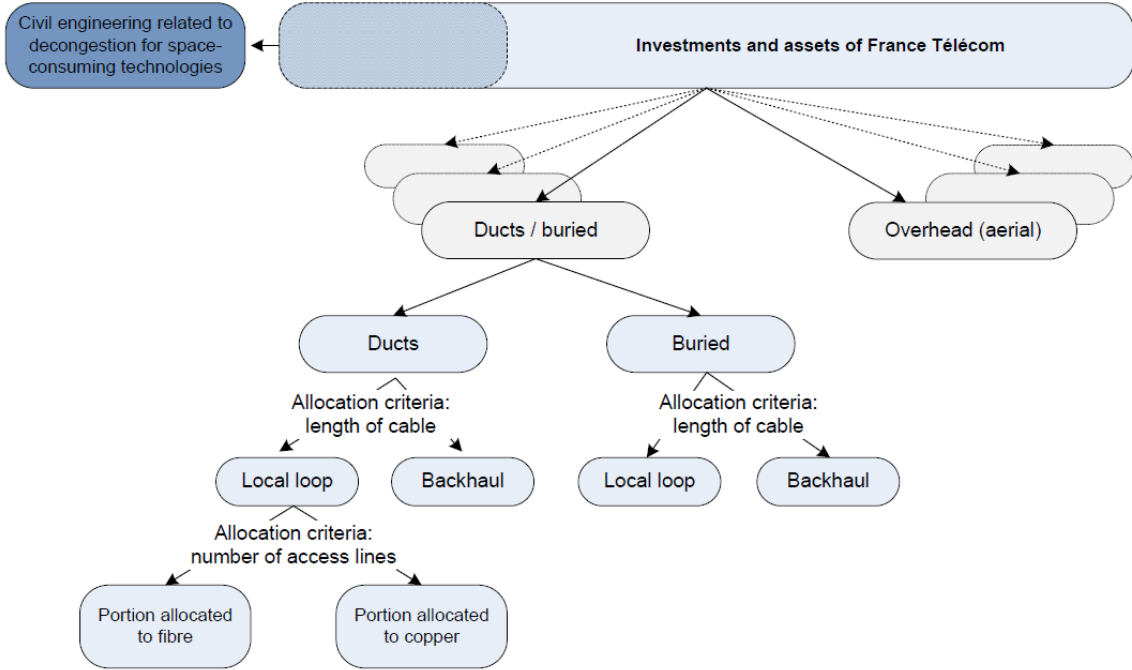
ARCEP, şebekenin erişim kısmındaki inşaat mühendisliği altyapısının halihazırda bakır yerel ağda maliyet değerine katıldığını açıklamıştır.

Bu yapı hem bakır hem de fiber erişim hatlarında kullanılabileceği için ARCEP 2005 yılında yerel ağ için uyguladığı maliyet muhasebesi sistemini koruyacaktır. Mevcut maliyetler üzerinden LRAIC yöntemini kullanmaya devam edecektir.

b) Maliyetin bakır ve fiber arasında dağıtımı

Aşağıdaki şekilde görüldüğü üzere ARCEP şu yapılar arasında ayırım yapmayı önermektedir:

- Hava ve kanal/gömülü altyapılar;
- Kanallar ve gömülü altyapı;
- Yerel erişim ve backhaul şebekeleri ve
- Bakır erişim ve fiber erişim için yerel ağ.

Şekil 2 – Önerilen maliyet dağıtım kriterleri

Bakır ve fiber arasında ayırım yapmak için, ARCEP her teknoloji için hat sayısını baz alan bir yöntem tercih etmektedir.

ARCEP'e göre bu yöntem yeni bir erişim şebekesi yayma maliyeti ile ilgili gelir arasında bir bağlantı oluşturmaktadır. İşletmeci tarafından fiber altyapısı yayma maliyeti elde ettiği her müşteri ile kademeli olarak artmaktadır.

c) Tıkanıklık giderme (decongestion) maliyetleri

Şebekenin başlangıç bölümünde noktadan noktaya (P2P) FTTH şebekeleri bir noktadan çok noktaya (PON) FTTH ile kıyaslandığında daha fazla yer kaplamaktadır; P2P ile her sonlandırma noktası optik dağıtım çerçevesinde kendine bağlı bir fiberden faydalanmakta iken, FTTH PON şebekelerinde bir fiber birçok nokta için kullanılabilir. kullanılabilmektedir.

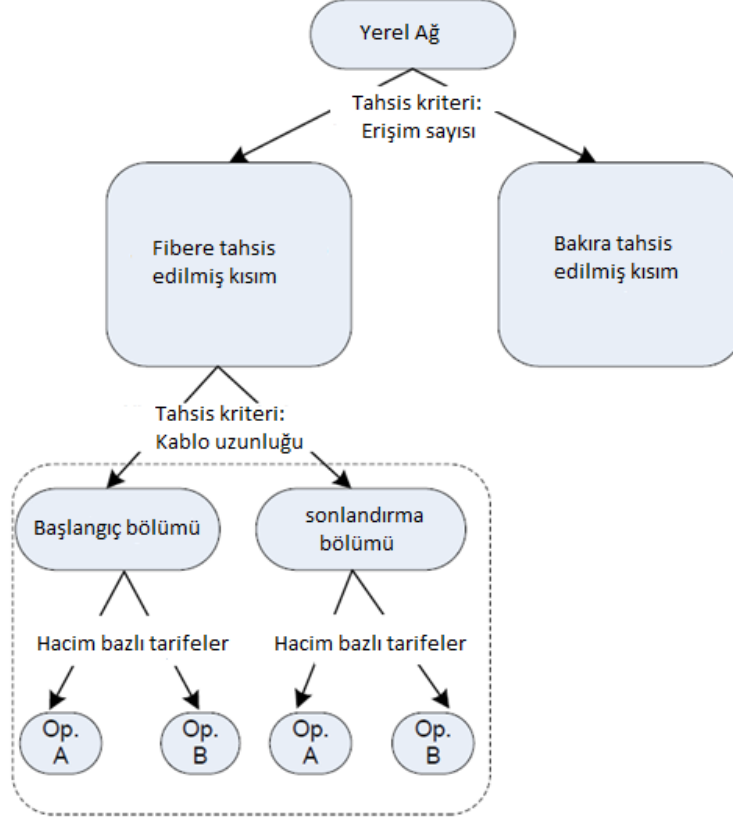
Şebekenin sonlandırma bölümünde kaplanan yer her iki teknoloji için de benzerlik göstermektedir. Bu yüzden fazla yer kaplayan teknolojiler (FTTH P2P) erişim şebekelerinin başlangıç bölümlerinde kanalların tıkanıklığına sebep olabilmektedir. Bunun sonucu olarak da FT bu kanallarda daha fazla yer sağlayabilmek için daha fazla maliyete katlanmak durumunda kalmaktadır. ARCEP bu fazladan tıkanıklık giderme maliyetlerinin kanal erişim fiyatında yer almaması ve erişim arayan bütün işletmecilerce paylaşılmaması gerektiğini düşünmektedir. Bunun yerine bu maliyetler sadece yer tüketen teknolojileri kullanan işletmeciler tarafından kaynaklanmakta ve bu maliyetler ortaya çıkmaktadır.

d) Fiyat farklılaştırması

ARCEP kanal erişim ücretlerinin hacim bazında olması gerektiğini değerlendirmektedir (örneğin FT'nin kanallarında metre başına ve santimetrekare başına hesaplamalarda). ARCEP'e göre bu yaklaşım kanalların verimli bir şekilde kullanılmasına yardım edecek en iyi yaklaşımdır.

Fakat ARCEP başlangıç kısmındaki kanallar ile sonlandırma kısmındaki kanallar arasında bir ayırım yapılması gerektiğini değerlendirmektedir, çünkü işletmecilerin teknoloji seçimine göre yer ihtiyacı değişmektedir. Bu yüzden ARCEP FT'den şebekenin başlangıç ve sonlandırma bölümleri için farklı tarifeler yayınlamasını talep etmektedir.

FT tarafından ARCEP'e sunulan bilgilere göre başlangıç bölümü toplam yerel erişim şebekesindeki kanal uzunluğunun %25'ini, sonlandırma kısmı ise %75'ini oluşturmaktadır.

Şekil 3 – Başlangıç ve sonlandırma bölümleri için önerilen fiyat farklılaştırılması

Mobil çağrı sonlandırma piyasası – üçüncü tur analizi

ARCEP 24 Mayıs 2010'a kadar kamuoyu danışma süreci için toptan mobil çağrı sonlandırma pazarının (Pazar 7/2007) üçüncü tur analizini yayınladı. Karar 1 Ocak 2011'den 31 Aralık 2013'e kadar üç yılı kapsamaktadır.

ARCEP Bouygues Télécoms, Orange ve SFR için hâlihazırda uygulanmakta olan bütün mevcut yükümlülükleri aktarmayı önermektedir. Yükümlülükler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Belirli şebeke tesislerine erişim ve bunların kullanımı;
- Referans teklifin yayınlanmasını da içeren şeffaflık;
- Ayrım gözetmeme;
- Hesap ayrımı;
- Mobil sonlandırma ücretlerinde (MTR) bir fiyat marjıyla maliyet esaslılık.

Fiyat marjı yükümlülüğü de dâhil fiyat düzenlemesinin detayları 2010 yazında yayınlanacak ve kamuoyu görüşüne açılacaktır.

ARCEP nihai amacın verimli bir işletmecinin LRIC seviyesini baz alan ücretlerde simetrik bir MTR'ye ulaşmak olduğunu fakat bunun piyasanın istikrarı için kademeli bir şekilde gerçekleşeceğini belirtmektedir.

ARCEP'e göre MTR'lerin perakende tekliflerin yapılandırılmasında önemli bir etkisi bulunmaktadır. Perakende tekliflere yapılacak herhangi bir değişiklikte müşteriler herhangi bir ceza ödemeksizin aboneliklerini iptal edebilecekleri için mobil şebeke işletmecileri için bu değişiklik maliyetli ve tehlikelidir.

ARCEP ayrıca Komisyonu'un sonlandırma ücretleri için 31 Aralık 2012 tarihini simetrik MTR'lere geçiş için hedef olarak belirlediğini ve üye ülkelerin bu geçiş sürecini organize etmekte esnek bırakıldığını hatırlatmaktadır. Fakat düzenleyici kurum Komisyon tarafından önerilen aşağıdan yukarı LRIC modelinin (bottom-up 'pure' LRIC model) kullanılıp kullanılmayacağını belirtmemiştir.

Perakende Genişbant Sübvansiyonu

İtalya'da 18 ve 30 yaş arası son kullanıcıları kapsayacak şekilde yeni genişbant aboneliğinde 50 Euro tutarında ve bir defaya mahsus bir indirim yapılması öngörülmektedir. Söz konusu sübvansiyon uygulamasına Nisan 2010 tarihinde başlanmış olup, bu konu için ayrılan 300 milyon Euro'nun bitimi ya da 2010 yılı sonuna kadar projenin devam etmesi planlanmaktadır. Ancak, bu fon diğer bazı sektörlerdeki sübvansiyon uygulamaları için de kullanılmaktadır.

Düzenleyici Kurum AGCOM Yeni Yerel Ağa Paylaşımli Erişim (YAPA), Veri Akış Erişimi ve Toptan Seviyede Hat Kiralama Tarifeleriyle İlgili Görüş Alışverişi Sürecini Başlattı.

AGCOM Telecom Italia'nın YAPA, veri akış erişimi ve toptan seviyede hat kiralama tarifelerine ilişkin aşağıdan yukarıya uzun dönemli artan maliyet esasına dayalı 'şebeke tavanı' (network cap) bir fiyat kontrolü hususunda kamuoyu görüşü alma sürecini başlatmıştır. İlgili dokümanda YAPA aylık sabit ücretlerinin 1 Mayıs 2010 itibariyle 8.49 Euro'dan 8.70 Euro'ya, 1 Ocak 2011 itibariyle 9.26 Euro'ya ve 1 Ocak 2012 itibariyle de 6.97 Euro'ya çıkarılması planlanmaktadır.

AGCOM tüketici hakları ihlallerine ilişkin tazminat bedelleriyle ilgili asgari bedelleri içeren dokümanı yayımlayarak, kamuoyu görüşüne açmıştır. Söz konusu tazminat unsurları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo.1- Tazminat Unsurları ve uygulanacak ücretler

İhlal	Tazminat	Açıklama
Geç hizmet aktivasyonu	7.50 Euro/gün (mesken kullanıcıları) 15 Euro/gün (ticari kullanıcılar)	Ek hizmetlerde bu miktarın üçte biri.
Hizmetin kesilmesi	10 Euro/gün	Ek hizmetlerde bu miktarın dörtte biri.
Hizmetin aksaması	5 Euro/gün (mesken kullanıcıları) 10 Euro/gün (ticari kullanıcılar)	-----
Numara taşımada gecikme	5 Euro/gün (mesken kullanıcıları) 10 Euro/gün (ticari kullanıcılar)	-----
Kullanıcı izni olmadan taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi aktivasyonu- deaktivasyonu	2.5 Euro/gün	
İstenmeyen ek hizmetler ve tarife paketleri	1 Euro/gün	Minimum 50 Euro Maksimum 300 Euro
Rehber hizmetlerinde yanlış ve/veya eksik bilgi	200 Euro/yıl 800 Euro/yıl	Mesken Kullanıcıları Ticari Kullanıcılar
Tüketici talebini geç cevaplama	2 Euro/gün	Min. 20 Euro Max. 400 Euro

Telecom Italia (TI) Ankesörlü Telefonların Kademeli Olarak Kaldırılması Konusunda Yetkilendirildi.

AGCOM, TI tarafından evrensel hizmet yükümlülüğü kapsamında bulunan ankesörlü telefonların yıllık bazda 30.000 adete kadar miktarda hizmetten kaldırılmasını onayladı. AGCOM'a göre İtalya'da 450 kişiye bir ankesörlü telefon düşmekteyken, AB ortalamasında bu rakam 1.100 kişiye kadar çıkmaktadır. 2008 yılı verilerine göre ülkede yaklaşık 130.000 ankesörlü telefon bulunmaktadır. AGCOM'un belirlediği prosedür kapsamında son kullanıcıların bu işleme itiraz hakkı bulunmaktadır

Pasif Altyapı Erişimine Dair Telefonica'nın Referans Teklifi

İspanya düzenleyici kurumu CMT, pasif altyapı erişimine ilişkin Telefonica'nın Referans Teklifine dair Kasım 2009'da vermiş olduğu kararı Telefonica ve çok sayıda alternatif işletmecinin talebi üzerine gözden geçirmiş ve bazı hususlarda değişikliğe gitmiştir. Değişikliğe gidilen hususlara aşağıda kısaca yer verilmektedir:

Kentsel Alanlardaki Yeni Nesil Erişim Şebekeleri İçin Pasif Altyapı Erişimi

CMT tarafından ilk olarak onaylanan referans teklif sadece kentsel bölgelerdeki yeni nesil erişim şebekelerine uygulanmakta olup, coğrafi sınıflandırma ise genellikle Toprak (Arazi) Kanunu uyarınca belediyeler tarafından yapılmaktadır.

CMT bu sınırlandırmayı kaldırmamıştır ancak referans teklife kentsel bölgeler dışında kalan makul pasif altyapı erişim taleplerinin ayırım gözetmeme ilkesi ve iyi niyet çerçevesinde müzakere edilmesine ve uzlaşmazlık halinde CMT'nin müdahale edeceğine ilişkin hükümler ilave etmiştir.

Yeni Nesil Erişimde Kablo Şebekeleri

Yeni nesil erişim kablo şebekelerinin pasif altyapısı herhangi bir kısıtlama olmaksızın referans teklifin ilk hali içinde yer almıştır. Bununla birlikte CMT, son kararında, Telefonica'nın bu tür şebekelerin diğer fiber şebekelerden daha fazla yer işgal ettiğine dair savını kabul etmiştir. Bunun sonucunda da, referans teklifte kablo şebekeye ilişkin husus "kablo işletmecisinin ve optik fiber döşeyen diğer işletmecilerin taleplerinin

karşılanması için yeterli ve uygun alanın” varlığı koşuluna bağlanmış ancak buradaki “yeterli” ifadesinin objektif ölçütleri tanımlanmamıştır.

Makul Alternatif Erişim

Telefonica'nın, bir yerde yeterince boş alan bulunmadığı için talepleri reddedebilmesi için öncelikle kablo kanallarındaki kullanılmayan kablolarını kaldırması koşulu getirilmiştir.

İlk talep edilen rotanın uygun olmaması nedeniyle alternatif bir rotanın önerilmesi durumunda, ilgili kablo kanalının ilk talepte reddedilen kablo kanalından daha sıkışık hale gelmemesi gerekmektedir. Böyle bir durumun gerçekleşmesi halinde, Telefonica alternatif rotada kapasite artırımına gitmek durumundadır.

Telefonica'nın alternatif bir rota sağlamak için kablo kanallarının kapasitesini arttırmasının gerektiği hallerde, bunların maliyeti ilgili tarafların kendi aralarında yapacağı anlaşma ile paylaşılacak ve anlaşmazlık halinde CMT müdahale edecektir.

Yeni Mobil Sonlandırma Ücretleri

Orange, Telefonica Moviles, Vodafone ve Xfera 16 Nisan 2010 ila 15 Ekim 2010 tarihleri arasında sonlandırma ücretlerinde yine bir indirim uygulayacaklardır. Söz konusu indirim, mobil sonlandırma ücretleri için kararlaştırılan 3 yıllık kademeli geçiş sürecindeki (Ekim 2009 - Nisan 2012) ikinci indirimdir.

Bu kapsamda, 15 Ekim 2009- 15 Nisan 2010 tarihleri arasında Telefonica Moviles, Orange ve Vodafone için 6.12 € sent/dk. olan sonlandırma ücreti 16 Nisan 2010 – 15

Ekim 2010 tarihleri arasında 5.50 € sent/dk.'ya, aynı dönemlerde Xfera için ise 9.11 € sent/dk. olan sonlandırma ücreti 7. 83 € sent/dk.'ya düşürülmüştür.

Söz konusu kademeli geçiş sürecinin sonunda Orange, Telefonica Moviles ve Vodafone'nin sonlandırma ücreti 4 € sent/dk.'ya, tek üçüncü nesil mobil şebeke işletmecisi olan Xfera'nın sonlandırma ücreti ise 4.97 € sent/dk.'ya düşecektir.

Mobil Hizmetler İçin Yeni Numara Dizisi

Milli Numaralandırma Planından sorumlu olan Sanayi Bakanlığı "7" ile başlayan numara dizisini mobil hizmetler için kullanıma açmıştır. Böylelikle, 40 milyon yeni numaranın kullanılması mümkün hale gelmiştir.

"7" ile başlayan numaralar 1 Nisan 2010 tarihinden beri işletmecilere tahsis edilebilmekle birlikte, söz konusu numaralar 1 Ekim 2011 tarihinden önce kullanıcılara sunulamamaktadır. Mevcut mobil kullanıcıları "6" ile başlayan numaralarını muhafaza etmeye devam edeceklerdir.

Radyo Spektrum

Analog karasal yayıncılıktan sayısal yayıncılığa geçiş sonucunda boşalan 790-862 MHz alt bandındaki frekanslar AB ile paralel biçimde öncelikle gelişmiş elektronik haberleşme hizmetleri için 1 Ocak 2015 tarihine kadar rezerve edilecektir.

Özel Tarifeli Hizmetler Comreg Tarafından Düzenlenecek

İrlanda'da bu yıl kabul edilen bir kanun ile özel tarifeli hizmetlere (premium rate services) ilişkin düzenlemelerin 12 Temmuz 2010 tarihinden itibaren haberleşme düzenlemelerinden sorumlu kurum Comreg'in sorumluluğu altına girmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır. Daha önce özel tarifeli hizmetler (ÖTH) Özel Tarifeli Telekomünikasyon Hizmetleri Düzenleyici Şirketi (RegTel) tarafından düzenlenmekte ve düzenlemeler ağırlıklı olarak kullanılan numara gruplarına göre sınıflandırılmaktaydı.

Comreg, tüketicilerin bu hizmetlerden güvenli biçimde yararlanmalarını sağlamak üzere öncelikle, ÖTH ve ÖTH sağlayıcıları için yeni bir düzenleyici çerçeve oluşturmak istemektedir. Yeni Kanun ÖTH ve ÖTH sağlayıcısı tanımlarını yaparken "Belirli" ÖTH sağlayıcılarının lisans almalarını gerekli kılmaktadır.

Yeni kanuna göre ÖTH tanımı aşağıdaki üç özelliği aynı anda taşıyan hizmetler olarak verilmektedir:

- a. Elektronik haberleşme şebekeleri üzerinden veya bir elektronik haberleşme hizmeti yoluyla, kullanıcılara ödeme yapma, yarışmaya katılma, oylamaya katılma ve özel tarifeli hizmetlere erişme gibi bazı imkânlar sağlayabilen, yayıncılık içeriğinden farklı bir haberleşme içeriği sunulmasını kapsar.
- b. Haberleşme ücretinin üzerinde bir ücret tarifesi ile sunulur.
- c. Yukarıda ifade edilen ücret kullanıcı tarafından elektronik haberleşme işletmecisine ödenir.

Üzerinde çalışılan taslağa göre, aşağıdaki hizmetlerin yapıları gereği ücret tarifelerinden bağımsız olarak “Belirli” ÖTH kapsamında yer alması ve lisansa tabi olması gerektiği değerlendirilmektedir:

- Çocuklara yönelik hizmetler
- Canlı eğlence hizmetleri
- Cinsel içerikli hizmetler
- İnternete otomatik bağlanma yazılımları
- Sanal sohbet ve tanışma hizmetleri
- Abone olunan hizmetler

Comreg, aşağıdaki hizmet gruplarının dakika başına veya mesaj başına ücreti 20 Avro cent’in altında sunulmaları durumunda “Belirli” ÖTH kapsamından çıkarılabileceklerini dolayısı ile lisansa gerek olmadığını düşünmektedir.

- Yarışma hizmetleri
- Bağış toplama hizmetleri
- Uçak bileti ve benzeri ürün alma hizmetleri
- Canlı haber hizmetleri
- Mobil işletmeciler portal hizmetleri

Buna göre Comreg aşağıdaki süreçleri izleyerek, kamuoyu görüşlerinin de alınmasının ardından ÖTH'nin düzenlenmesine ilişkin esasları bu yıl içerisinde belirlemeyi planlamaktadır.

- Halen düzenlenmekte olan hizmetlerin gözden geçirilmesi
- Düzenleme kapsamının genişletileceği veya daraltılacağı durumların incelenmesi
- Düzenleme kapsamı dışında bulunan hizmetlerin gözden geçirilerek düzenlemeye tabi olmayan hizmetlerin belirlenmesi

Genel İzin Şartlarında Değişiklik

İrlanda Düzenleyici Kurumu Comreg, sabit bir yerden sunulan telekomünikasyon hizmetleri için uygulanan genel izin şartlarını gözden geçirme sürecini tamamlamış ve bu konudaki kararını yayımlamış bulunmaktadır. Tüketicilerin sabit işletmecilerini değiştirirken zorluk yaşamamaları ve işlemin daha hızlı gerçekleşmesini temin etmek üzere aşağıdaki yükümlülükler, ilgili “genel izin” koşulları altına eklenmiştir.

Yeni düzenlemeye göre “tüketici referansları” tanımı, “bir tüketiciye veya tüketici hesabına tahsis edilmiş, tüketicinin aldığı hizmeti veya işletmecisini değiştirmesi için gerekli bilgileri içeren, tüketiciyi tanımlayan veya adresleyen herhangi bir numara, harf, kod veya diğer referans bilgileri” olarak yeniden yapılmıştır.

Tüketici referanslarının, bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, evrensel hesap numaraları, şebeke referans numaraları ve numara planına göre elektronik haberleşme hizmeti ile ilişkili olarak tahsis edilmiş telefon numaralarını içerdiği ifade edilmektedir.

Yeni düzenlemeye göre, bir elektronik haberleşme hizmetini doğrudan sabit bir yerdeki bir tüketiciye sunan yetkilendirilmiş bir tüzel kişilik, mümkün olduğu ölçüde tüm tüketici referanslarını tüm tüketici faturalarına ve ödeme belgelerine eklemek durumundadır.

Doğrudan elektronik haberleşme hizmeti sunmayan yetkilendirilmiş tüzel kişilikler de oluşturduğu veya tahsis ettiği tüketicilere ait tüketici referanslarını, yetkilendirilmiş kişilerin olası bir talebinde mümkün olduğunca kısa sürede sunmak zorundadır.

Telenet Mobil Genişbant Hizmetleri Vermeyi Düşünüyor

Belçika'nın kablo işletmecisi Telenet, stratejisinin bir parçası olarak mobil genişbant hizmetlerini genişletmek amacıyla LTE teknolojisini test etmeye başlayacağını bildirmiştir. Telenet'in CEO'su, mobil ses piyasasının doygunluğa ulaşıyor olması nedeniyle işletmecinin mobil veri hizmetlerine odaklanacağını ifade etmiştir.

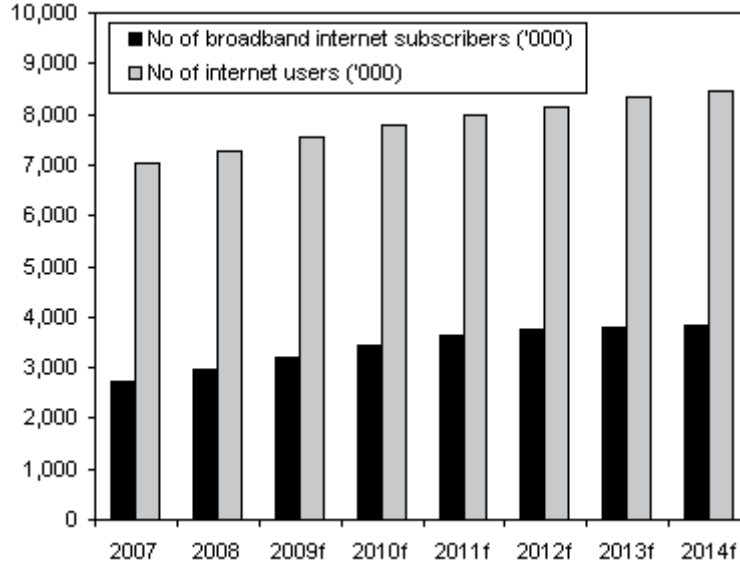
Yerel Gazete De Standaard'a göre, Eylül 2010'da, devlet geriye kalan dördüncü 3G lisansının ve beş adet 2.6 GHz'lik blokların ihaleye sunulması ile ilgili planları harekete geçirecektir. Dört adet 3G lisansı 2001'de ihaleye çıkarılmış, lisanslar Belgacom, Mobistar ve KPN işletmecileri tarafından alınmıştır. Dördüncü lisans alıcı bulmakta başarılı olamamıştır. Şimdi söz konusu lisans, 15 MHz'lik tek bir blok olarak ya da 5MHz'lik parçalar halinde satışa sunulacaktır. LTE hizmetlerinde 2.6 GHz bantlarının satışı, 3G lisans ihalesinin tamamlanmasından sonra gerçekleşecektir. Rezerv fiyat, her bir blok için 15 milyon Avro olacaktır.

Telenet'in CEO'su, LTE şebeke maliyetinin 3G şebekelerinininkinden daha az olduğunu ifade etmiştir. Telenet, 2010 yılının ortasına kadar LTE teknoloji testini bitirmiş olacaktır.

Bir sanal mobil şebeke işletmecisi olarak Telenet, Mobistar şebekesi üzerinden 129.000 müşteriye mobil ses hizmeti sunmaktadır. Fakat, Telenet mobil ses piyasasında umut veren artışı farketmiştir. Belçika'da mobil penetrasyon 2009 yılının sonunda %117'ye ulaşırken, genişbant penetrasyonu ise %30'un altında kalmıştır.

Süper hızlı mobil genişbant hizmetlerinin sabit telefon, genişbant ve kablo TV gibi zengin ürün hizmetlerini sunan işletmeciye, ek bir avantaj sağlayacağı düşünülmektedir.

Genişbant Yayılımı 2007-2014

HOLLANDA

KPN Karlılık Oranlarında Önemli Artışlar Olduğunu Duyurdu.

Hollanda telekom işletmecisi KPN Mayıs ayının ilk haftasında yaptığı açıklamada 2010 yılı ilk çeyrek net karının 2009 yılının 12 aylık dönemi ile mukayese edildiğinde maliyetleri azaltma stratejisinden kaynaklanan bir ivme ile % 42 düzeyinde arttığını duyurdu.

Şirket ilk çeyrek net karının 449 milyon Avro olduğunu açıkladı. Önde gelen analizci kuruluşlar şirketin ilk çeyrek karının 390 milyon Avro seviyesinde gerçekleşeceğini tahmin etmişlerdi. KPN artan karlılık göstergelerinin maliyetlerin azaltılmasından özellikle de işten çıkarılan 945 çalışandan gelen kesintilerden kaynaklandığını ifade etmektedir.

Şirketin yılın ilk çeyreğindeki satışları ise geçen yılın aynı dönemine göre %3,5 düşerek 3,28 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. Şirket, toplam net satışlarının ise 13,5 milyar Avro düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

Hollanda Rekabet Kurumu İşletmeci Fiyatlarındaki Artışı İnceliyor

Hollanda rekabet kurumu NMa KPN, Vodafone ve T-Mobile tarafından yayımlanan yeni mobil tarifelere inceleme başlattı. Hollanda İstatistik Kurumu CBS, 2010 Şubat ayında yayımladığı raporunda haberleşme fiyatlarının dikkate değer bir şekilde arttığını duyurdu. BMI tarafından Hollanda'da faaliyet gösteren işletmecilerin Avrupa'nın en yüksek ARPU oranlarına sahip olduğu ifade edilmektedir.

NMa ülkedeki yüksek maliyetli iletişim hizmetlerinde işletmeciler tarafından daha önce kullanılan saniye başı yöntem yerine dakika başı yöntemin getirilmesinin etkili olduğu yorumunu yapmaktadır. NMa, yeni aboneliklere ve sözleşme yenilemelerine uygulanan yeni oranların abonelere yansıyan fiyatlarda %30'lara kadar varan artışlara neden olacağını ifade etmektedir.

Bu olay rekabet kurumu tarafından mobil işletmecilere yönelik olarak yapılan ilk soruşturma değildir. 2001 yılında 5 işletmeci gizli anlaşma yaptıkları gerekçesiyle 88 milyon Avro cezaya çarptırılmıştır. Konunun nihai sonucu konuyla ilişkili devam eden bir dizi başka davalardan dolayı şu an için beklemededir. İşletmeciler bu son durumdan herhangi bir işbirliği anlamı çıkarılmaması için hızlı davranmıştır. Örneğin T-mobile dakika başı faturalandırmanın kendisi aynı tepkisel hareketi yapmadan daha altı ay önce pazara sokulduğunu iddia etmektedir.

Hollanda mobil pazarı 3 şebeke işletmecisi ve mobil sanal şebeke işletmecilerinin ev sahipliğinde son derece rekabetçi bir pazardır. Avrupa çapındaki mobil işletmecilerin ARPU'larına yönelik olarak yapılan çalışmada pek çok Batı Avrupa ülkesindeki ARPU

değerlerinin azaldığını ortaya çıkmaktadır. Hollanda'da ise 2009 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemi temel alınarak yapılan değerlendirmelerde T-Mobile ve Vodafone'nin ARPU değerlerinin arttığı KPN'nin ise aynı kaldığı görülmektedir. Bu durum Hollandalı son kullanıcıların Avrupalı diğer kullanıcılarla mukayese edildiğinde iletişim hizmetleri için daha fazla ücret ödediği anlamına gelmektedir. 2009 yılında pek çok Avrupa ülkesi büyük oranda ekonomik krizden dolayı mobil gelirlerinde bir azalış yaşarken Hollanda mobil işletmecileri yaklaşık %0,9'luk bir gelir artışı yaşamıştır.

Tele2 Femtocell Hizmeti Başlatıyor

İsveç telekomünikasyon işletmecisi Tele2 mobil şebekelerini kullanarak konutsal telefon hizmeti başlatmıştır. Konu hizmet için Mobilnatet yolu ile Hemtelefoniye arayan aboneler, 6 Mbps'ye kadar hızlarda sabit hat ve İnternet hizmetinin her ikisini almak için femtocell cihazı kullanacaklardır. Beş kadar cihaz İnternet'e hemen bağlanabilecektir.

Tele2'nin yeni hizmeti, 1 Eylül 2010'a kadar sürecektir bir tanıtım fiyatını içermekte olup, aboneler bir aylık sabit telefon hizmeti için 69SEK (9.66 ABD Doları) ödeyecekler, ses ve İnternet paketinin ücreti aylık 199SEK (27,87 ABD Doları) olacaktır. Daha sonra, telefon hizmeti ayda 99SEK (13,88 ABD Doları) olarak ücretlendirilecek ve İnternet artı ses hizmeti ayda 299SEK (41,88 ABD Doları) olacaktır. Diğer sabit hatlara ve mobil numaralara çağrılar için başlatma ücreti 0.69SEK (0.10 ABD Doları) olacak ve her dakikası 0.20SEK (0.03 ABD Doları) ve 0.69SEK (0.03 ABD Doları) arasında ücretlendirilmiş olacaktır.

Bu hizmet ile Tele2, düşük ücretlerde kaliteli ses ve veri hizmetlerini sunmak amacıyla femtocell teknolojisine dönen işletmeci listesine katılmıştır. İngiltere Vodafone, Erişim Ağ Geçidi markasıyla hâlihazırda ticari femtocell hizmeti sunmaktadır. Batı Avrupa’da diğer önemli işletmeciler Almanya T-Mobile, Avusturya Mobilkom ve İsveç yerleşik işletmecisi TeliaSonera teknolojiyi test etmiş olarak bilinmektedir.

Sabit hat abonelerinde önemli düşüş görülen ve geniş bant abonelerinde çok mütevazı büyüyen Tele2, bu hizmetin bir sonucu olarak abone sayısının artmasını beklemektedir. Femtocell cihazlarının bina içi kapsamayı arttıracığı, genişbant deneyimini arttıracığı ve daha kaliteli ses hizmeti sağlayacağı beklenmektedir. İsveç’in kırsal nüfusu için daha kaliteli ses ve veri hizmetlerinin genişlemesinde özellikle faydalı olabilecektir.

Bu hizmetin artış oranını izlemek ilginç olacaktır. Femtocell’in mevcut cihazlarla çalışabilmesinin belirlenmesi, artışı cesaretlendirecektir. Ayrıca, cazip paketlenmiş veri hizmetleri, birçok kullanıcıların mutlulukla kabul edeceği bir öneridir. TeliaSonera teknolojiyi denemekte, Tele2’nin yakın gelecekte katı bir rekabet içinde olması görünmektedir. Bununla beraber, ilk olmanın avantajı ile rekabette önemli bir yer kazanması beklenmektedir.

Tele2’nin Abone Sayısı

	Abone Sayısı		Net Eklemeler	
	2008	2009	2008	2009
Mobil	3,363	3,358	205	259
Sabit Genişbant	444	433	11	47
Sabit Telefon	746	817	-71	-101

Kaynak : Tele2

Avusturya Düzenleyici Kurumu TKK 2.6 GHz Frekans Tahsisi Prosedürünü Başlattı

Avusturya elektronik haberleşme sektörünün düzenleyici kurumu TKK (Telekom-Control Comission) 2.6 GHz frekans bandının tahsisi sürecini, Resmi Gazete'de ihale ilanının yayımlanması ile birlikte başlatmıştır. Bu frekans ihalesinde 2 x 5 MHz band genişliğinde 14 adet eşleşmiş frekans bloğu ve 1 x 5 MHz band genişliğinde 10 adet eşleşmemiş frekans bloğu tahsis edilecektir. En az tekliflerin toplam tutarı 7.4 milyon Avro'dur. Avusturya Yayıncılık ve Telekomünikasyon Düzenleyici Otoritesi Başkanı Georg Serentschy bu frekansın uygulama alanlarını açıklarken, 2.6 GHz frekans spektrumunun özellikle şehirlerde yüksek hız veri iletimine uygun olduğunu ifade etmiş ve bu frekansın başka teknolojilerin dışında LTE, yeni nesil teknolojiler ve ileri mobil genişbant teknolojileri için kullanıma olanak sağladığını bildirmiştir.

Bu frekansın tahsisi sürecinde, tekliflerin 12 Temmuz 2010 tarihi itibariyle sona ermesinin ardından iki aşamalı bir tahsis prosedürü işletilecektir. İlk aşamada TKK, ekonomik ve teknik gereksinimlerin sağlanıp sağlanmadığının belirlenmesi amacıyla, alınan teklifleri değerlendirecektir. İkinci aşamada ise bu yeterlilikleri sağlayan işletmecilere frekans blokları çok büyük olasılıkla 2010 yılı Eylül ayında ihale edilecektir. İhalenin 2010 yılı Eylül ayında yapılması planlanmaktadır. Bahse konu prosedürle ihalesi gerçekleştirilecek olan frekanslar 31 Aralık 2026 yılına kadar tahsis edilecektir.

GO Ortak Girişimi ForthNet Hisseleri Satın Alıyor

Malta Telekom operatörü GO tarafından; iş ortağı Birleşik Arap Emirliği Uluslararası Telekom firması Forgendo ile birlikte ortak girişim olarak, Yunan alternatif genişbant ve sabit hat operatörü ForthNet'in 4.316.931 hissesini daha satın aldıkları açıklandı. Ortak girişimin bu hisseler karşılığında 4,67 Milyon EUR (6.28 Milyon USD) ödediği ve bu satınalma ile ortak girişimin FortNet hisselerindeki oranının %39,879'a yükseldiği belirtildi. TeleGeography GlobalComms Veritabanına göre 2009 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla ortak girişimin %37 civarında hisse oranı bulunuyordu.

LLU Pazarında Hellas Online Büyümesi Devam Ediyor

Yunan genişbant operatörü Hellas Online'nın (HOL) yerel ağın paylaşımına açılmasından (LLU) sonra, 2009 yılı başında 120.000 olan abone sayısı 300.000 rakamını geçti. Bu büyüme ile Yunanistan LLU pazarında 2010 yılı başı itibarıyla 315.000 abone ile birinci olan ForthNet'in arkasından ikinciliğe yükselmiş olup Hellas Online abone sayısı artmaya devam etmektedir. HOL tarafından; abone sayısındaki bu artışta cep telefonu operatörü Vodafone Yunanistan ile yapılmış olan stratejik ortaklığın büyük etkiye sahip olduğu, stratejik ortak olarak birlikte sabit ve mobil hizmetlerdeki aboneleri için yeni indirim paketleri uyguladıkları açıklandı. Yapılan açıklamada; abone sayısı artışındaki esas etkenin, stratejik ortakların genişbant ve sabit telefon HOL ikili paketi ile Vodafone Limitsiz İşletme/Esnek Plan hizmetlerine abone olanlara uyguladıkları cazip indirimler olduğu vurgulandı.

FİNLANDİYA

Elisa 2010 yılının ilk çeyreğindeki gelirini (FAVÖK) yayımlamıştır.

Finlandiya orijinli telekomünikasyon firması Elisa, 31 Mart 2010 sonu itibarı ile üç aylık dönem için mali sonuçlarını yayımlamıştır. Hem Finlandiya hem de Estonya'da ticari faaliyette bulunan Elisa, bir önceki yıl aynı dönem için bildirilen 351 milyon Avro geliri neredeyse hiç değişmemiş olarak 353 milyon Avro (470.9 milyon dolar) konsolide grup geliri olarak yayımlamıştır. Faiz, vergi ve amortisman öncesi karı (FAVÖK) yıllar itibarı ile 115 milyon Avro'ya sadece %0.8 lik bir artış gerçekleşmiştir.

Söz konusu şirket %1.8 ile 54 milyon Avro büyüme kaydedilmesine rağmen, vergi öncesi karın 2009 yılının ilk çeyreğinde 53 milyon Avro'dan 10 milyon Avro'ya düştüğünü açıklamıştır. Elisa CEO'su Veli-Matti Mattila sonuçlarla ilgili olarak, "genel ekonomik belirsizliğe rağmen yılın ilk çeyreğinde Elisa gelir bakımından gelişti" yorumunu yapmıştır. Mobil iş büyümesi ve yeni servislere olan talepler tüketici müşteri işini artırmıştır. Genel ekonomik durumun etkisi, çoğunlukla kurumsal müşteri işlerinde ve Estonya'da görülmüştür.

Operasyonel açıdan 2010 Mart sonu itibarı ile Elisa, Finlandiya'da 3.068.000 aboneye sahiptir ve Estonya'da ise 363.500 müşteri abonelik kaydı yapılmıştır. Bununla birlikte Elisa Finlandiya'da mobil müşteri orijinli 97 700 net eklemenin önemli bir bölümünün 3G servislerine kayıt yaptırdığını belirtmiştir.

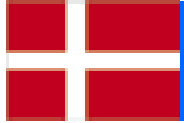
FICORA genişbant abonelik düzenlemelerini geliştirmiştir.

Finlandiya'nın telekom düzenleyicisi, Finlandiya İletişim Düzenleme Kurumu (FICORA), işletmecilerin müşterilerine sunduğu sözleşme şartlarını yeniden düzenlemesi için ülkenin en önemli genişbant işletmecilerinden dört tanesine çağrıda bulunmuştur.

FICORA, tüketiciler açısından değerlendirdiğinden bahisle, DNA Finlandiya, Elisa, Welho ve TeliaSonera Finlandiya şirketlerine sabit genişbant hizmet sözleşmesi bakımından kabul edilebilir ve kanuni geçerliliği olacak şekilde çağrıda bulunarak, kendi görüşüne göre bağlantı hızlarının belirsiz tanımlarının sorun teşkil ettiğini belirtmiştir.

Düzenleyici Kurum bağlantı hızları ile ilgili ifadelerin tüketiciler için mantıksız ve İletişim Piyasası kanunu ile uyumsuz olduğunu iddia etmektedir. Sözleşmelerde, bağlantı hızları tanımları çok geniş olarak yapılmaktadır. Abonelik sözleşmesinde geçen bağlantı hızları tüketici tarafından gerçek uygulamada asla sağlanamamakta ve genişbant hizmetini sözleşmede belirtildiği gibi alamakta ve böylece İletişim Piyasası Kanunu gereği tüketici lehine tazminat hakkı doğmaktadır. Sonuç olarak, FICORA'nun kuralları gereği, telekom şirketlerinin, bağlantı hızlarının belirtilmesinde çok daha şeffaf olma zorunlulukları vardır. İlave olarak otorite, mevcut en üst seviye ile kıyaslandığında minimum hızın çok düşük seviyelerde olamayacağını da vurgulamıştır.

Ayrıca, yeni düzenlemeler, aktivasyon ve dağıtım süresi gibi hizmetlerin mevcut koşullardaki sözleşmelerde yeterince açık olmadığını iddia etmektedir.

DANİMARKA

Danimarka 2,5 Ghz Spektrum İhalesi

Danimarka'da mobil genişbant şebekeler için kullanılacak olan 2,5 GHz bandındaki frekansların satışı gerçekleşmiştir. Bu satışın sonunda kazanan işletmecilerin çift yönlü spektrum için FDD-LTE, tek yönlü spektrum için TD-LTE kullanacağı sonucu muhtemel görünmektedir.

2,5 GHz bandı satış ihalesini kazanan Danimarka'daki dört mevcut işletmeciden yerleşik işletmeci TDC haricindekiler hem çift yönlü hem tek yönlü frekans bloklarından almışlardır(TDC sadece çift yönlü 2x20MHz spektrumunu almıştır). Her bir işletmecinin alacağı frekansların gerçek pozisyonları ve fiyatları, özel tahsisler için yapılacak nihai fiyat tekliflerinden sonra belirlenecektir. Tek yönlü ve çift yönlü spektrum bantlarını kazanan üç işletmecinin, kapasite ihtiyaçları dikkate alındığında tek yönlü frekanslar için TD-LTE kullanmaları muhtemeldir. Maksimum ölçek ekonomisini sağlamak ve FDD ile TDD şebekelerde global ve lokal arabağlantı imkanına sahip olmak işletmecilerin motivasyon kaynağını oluşturmaktadır. Böylece aynı coğrafik bölgede spektrum farklı modlarda kullanılabilir.